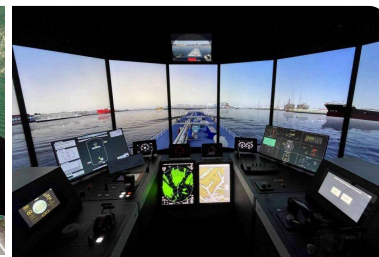

Groot tekort aan binnenvaartschippers dreigt files op weg nog langer te maken, maar sector komt met concrete oplossingen

Het tekort aan binnenvaartschippers is alarmerend hoog en dreigt tot nog meer vrachtwagens en files op de weg te leiden. De sector stelt nu drie oplossingen voor, waarvan er twee dit jaar al worden uitgevoerd.

De Antwerpse haven wil meer goederen met binnenvaartschepen of goederentreinen vervoeren en minder met vrachtwagens. Maar de binnenvaart kampt met een joekel van een vergrijzingsprobleem. “In de komende tien jaar gaan zeker tweehonderd binnenschippers met pensioen. In die periode zullen er aan de Scheepvaartschool op de Antwerpse Linkeroever maar een stuk of honderd jongeren afstuderen. Het is de enige Vlaamse school die binnenvaartschippers opleidt”, zegt Jacques Kerkhof, voorzitter van het Fonds voor de Rijn- en Binnenvaart (FRB).

“Door de klimaatopwarming zijn er meer hoge en lage waterstanden, waardoor er weer een verschuiving is richting vrachtverkeer”

Thierry Vanelislander

Transporteconoom

Volgens transporteconoom Thierry Vanelslander (Universiteit Antwerpen) is de verschuiving van minder binnenvaart naar meer vrachtwagens vandaag al bezig. “Er is net zo goed een tekort aan vrachtwagenchauffeurs als aan binnenschippers, maar de vrachtwagensector slaagt er beter in om mensen uit het buitenland naar hier te halen”, zegt hij. “Bovendien heeft de binnenvaart nog andere problemen. Door de klimaatopwarming zijn er meer hoge en lage waterstanden. Bij te hoog water kunnen binnenvaartschepen niet meer onder de bruggen door. Bij te laag water kunnen de schepen minder lading meenemen, omdat ze anders de bodem zouden raken. Dan wordt binnenvaart minder efficiënt en kiezen bedrijven dus eerder voor de vrachtwagen. Er is daardoor een omgekeerde evolutie bezig dan wat de overheid wil: het vrachtverkeer wint terrein ten opzichte van de binnenvaart.”

De te hoge en te lage waterstanden kunnen natuurlijk niet snel worden opgelost. Maar de binnenvaartsector heeft nu oplossingen bedacht voor het personeelstekort.

Oplossing 1: meer matrozen opleiden tot binnenschipper

“Een binnenschip heeft niet alleen een schipper aan boord die het vaartuig aanstuurt, maar ook matrozen”, zegt Jacques Kerkhof. “Zij poetsen het schip, voeren kleine herstellingen uit en laden en lossen goederen. Ze kennen de binnenvaart dus goed, maar hebben geen makkelijk toegankelijke cursus om binnenvaartschipper te worden. Dat gaat veranderen. De Antwerp Maritime Academy (AMA) heeft een digitale cursus gemaakt met zeven modules die matrozen en andere mensen in hun eigen tempo kunnen volgen. Het gaat dan bijvoorbeeld om de vele verkeersregels voor de binnenvaart en de verkeersborden.”

“Als de matroos die theoretische cursus heeft beëindigd, kan hij zich voorbereiden op het examen voor binnenschipper met een vaarsimulator van 1,5 miljoen euro die we met het sectorfonds voor de binnenvaart, de Vlaamse Overheid en Europa hebben aangekocht”, zegt Jacques Kerkhof. “De student kan vanaf oktober vanuit een leslokaal van het Schipperswelzijn in Antwerpen alle manoeuvres met een binnenschip oefenen en wordt zo voorbereid op het examen voor binnenschipper.”

Oplossing 2: meer mensen opleiden tot matroos

In oktober start het Centrum voor Volwassenenonderwijs (CVO) in Antwerpen voor de eerste keer met een opleiding tot matroos. Die opleiding duurt negen maanden. Dat moet tot meer matrozen leiden en op termijn dus ook tot meer potentiële binnenschippers.

Oplossing 3: kapiteins makkelijker laten overstappen

“Eigenlijk zouden niet alleen matrozen, maar ook kapiteins op schepen die de wereld rondreizen, makkelijk in aanmerking moeten komen voor de functie van binnenschipper”, zegt Jacques Kerkhof. “Zeker omdat een kapitein doorgaans een volledige drie tot vier maanden van huis is, terwijl een binnenschipper maximaal twee weken aan één stuk weg is. Als binnenschipper verdien je makkelijk 4.000 euro netto per maand, dus dat is ook geen probleem. Helaas moet een kapitein vandaag eerst minstens 360 vaardagen met een binnenschip kunnen aantonen en vaak nog meer, voor hij een examen mag doen. Dat is absurd. We dringen er bij de Centrale Commissie van de Rijnvaart, waarin vijf Europese landen vertegenwoordigd zijn, op aan om dat minimumaantal vaardagen fors te verminderen.”

Schip of afstand besturen

Er is nog een laatste dingetje. Knappe koppen werken al een tijdje aan de besturing van binnenvaartschepen op afstand. Iemand zit dan in een controlekamer en bestuurt van daaruit meerdere schepen. “Op langere termijn kan dat het tekort aan binnenschippers oplossen, maar er zijn nog belangrijke obstakels”, zegt Thierry Vanellander. “Ik denk dan vooral aan het juridische kader en de aansprakelijkheid bij verzekeringen.”

[Christof Willocx](#)